

Høringsuttalelse – endring av skolestruktur i Namsos kommune

Jeg viser til forslaget om endring av skolestrukturen i Namsos kommune, og ønsker med dette å dele noen tanker og erfaringer som jeg mener er viktige i denne saken.

Innledningsvis ønsker jeg å stille et spørsmål som for meg oppleves helt grunnleggende: **Hvis ikke Namsos kommune selv tar vare på og utvikler distriktene – hvem skal gjøre det da?**

Et alternativ til sentralisering

Jeg forstår argumentene som løftes fram der det ønskes et større fagmiljø og mer spesialisert kompetanse i ungdomsskolene, selv om jeg er godt fornøyd med det faglige tilbudet mine ungdommer har fått og får på sin lokale skole i dag. Jeg har også forståelse for at kommunen må tenke tiltak for å spare penger fremover på grunnlag av synkende elevtall i kommunen. Samtidig ønsker jeg å utfordre måten disse innsparingene kan løses på.

Må det være slik at elevene skal flyttes for å få tilgang til kompetansen?
Kunne vi heller tenkt motsatt – at kompetansen flyttes til elevene?

Hva om man kunne tenkt en ordning med ambulerende lærerkompetanse, der noen lærere med spesialkompetanse jobber i team og reiser mellom skolene og underviser der behovet eventuelt skulle være. Lærere med bredere og mer generell kompetanse hadde da kunne hatt fast arbeidssted og beholdt tryggheten og oversikten i det lokale skolemiljøet som kanskje er likeså viktig for læring og trygghet som at elevene får tilbud om spesiell kompetanse.

Ja, det vil innebære noe reising for noen lærere i arbeidstiden, men samtidig vil det kunne spare ungdommene for betydelig reisetid utenfor skoletid. La heller noen voksne bruke noe av sin arbeidstid på reise, fremfor at mange ungdommer må bruke fritiden sin på det. Kulturskolen i Namsos har gjort det slik i flere tiår, med stor deltakelse og suksess vil jeg si.

I tillegg vil en slik løsning kunne bidra til å bevare de trygge og lokale skolemiljøene, gitt likeverdige muligheter uansett hvor man bor og redusert den totale belastningen på elever og familier.

Verdien av de små skolemiljøene

Mine egne barn, og mange barn jeg kjenner fra nærmiljøet, har gått på en mindre skole med relativt korte reisetid, trygge rammer og lærere som virkelig ser dem. De har blitt møtt som de personene de er, og fått utvikle seg i et miljø der alle kjenner hverandre. I slike miljø lærer barna også noe mer enn det faglige som:

- Hva det vil si å stille opp for fellesskapet
- Hva dugnad betyr i praksis
- Verdien av å være en del av et lokalsamfunn

Dette er egenskaper som er verdifulle når man som ungdom skal møte voksenlivet, og for en aktiv deltakelse i samfunnet i fremtiden.

Sosial robusthet – hvor utvikles den?

Det snakkes ofte om sosial robusthet, men kanskje ikke så mye om hvordan og hvor den utvikles.

Min erfaring er at mindre og mer sammensatte skolemiljø gir et godt grunnlag for sosial utvikling. Når elever går i aldersblandede grupper og i mindre miljø må de forholde seg til ulike typer mennesker, lærer å samarbeide på tvers av alder og forskjeller og utvikler de en unik toleranse og fleksibilitet. Dette både opp imot de som er lik seg selv, men også opp imot de som er annerledes enn seg selv.

På større skoler med flere ungdommer kan det være lettere å finne "sin gruppe", noe som kan gi trygghet – men også bidra til mer oppdelinger i sosiale grupper ut ifra likhet. I mindre miljø får elevene erfaring med å inkludere og bli inkludert på tvers av forskjeller. Jeg tror dette gir en type robusthet som er svært verdifull senere i livet.

Hverdagsliv og fritid

En annen side ved saken er hverdagen til barna. Med kortere avstander til skolen får barn og unge også mulighet til å delta i fritidsaktiviteter, være en del av lokalsamfunnet og bruke ettermiddager og kvelder på noe annet enn reising.

Dette er ikke uvesentlig. Det handler om livskvalitet, tilhørighet og utvikling – ikke bare skole.

Et større ansvar

Jeg tenker også at beslutningen dere nå skal ta, handler om mer enn bare skolestruktur. Den handler om hva slags kommune Namsos ønsker å være.

Det er lett å tenke at «noen andre» skal ta ansvar for distriktene – men i praksis begynner det her, med de valgene som tas lokalt.

Det samme spørsmålet vil trolig komme igjen senere, også når det gjelder skolestrukturen i den videregående opplæringen i fylket. Da kan man også stille samme spørsmål. **Om Trøndelag fylkeskommune ikke selv tar vare på og utvikler distriktene – hvem skal gjøre det da?**

Jeg håper at Namsos kommune velger en løsning som tar vare på distriktene, ser verdien av de mindre skolemiljøene og finner løsninger som ikke nødvendigvis handler om sentralisering av skoler.

Jeg håper videre at Namsos kommune kan være en kommune som viser at det går an å tenke annerledes – og ta hele kommunen i bruk.

Mai 2026

Linda Aglen